

ΟΔΗΓΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

"ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ"

Περίληψη

Ο Οδηγός αυτός περιγράφει τη διαδικασία έναρξης / εκπόνησης / κατάθεσης / εξέτασης και παρουσίασης των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών. Οι εργασίες αυτές θα πρέπει να έχουν τυπικό και ουσιαστικό κύρος, να συνεισφέρουν στην επιστημονική γνώση και να προβάλλουν το έργο που επιτελείται στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην ελληνική αλλά και στη διεθνή επιστημονική και επιχειρηματική κοινότητα.

Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να βοηθήσει τους σπουδαστές στην κατανόηση του στόχου που προσπαθούν να επιτύχουν μέσω της συγγραφής των εργασιών καθώς επίσης και η επίτευξη καλής επικοινωνίας με τον επιβλέποντα καθηγητή. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, καταγράφονται τα κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών, δίδονται κατευθύνσεις για τον τρόπο συγγραφής και αναλύονται με λεπτομέρεια πέντε βασικά κεφάλαια (εισαγωγή, μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας, μεθοδολογία, ανάλυση δεδομένων, συμπεράσματα/προτάσεις) μιας εργασίας.

Ο οδηγός προσπάθησε να καλύψει τα περισσότερα θέματα που έχουν σχέση με την εκπόνηση των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών. Στην περίπτωση που ανακύψουν ζητήματα τα οποία δεν καλύπτονται από τον παρόντα οδηγό, οι σχετικές αποφάσεις θα λαμβάνονται από την αρμόδια Συντονιστική Επιτροπή.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάτω από ιδανικές συνθήκες, η έρευνα για την εκπόνηση μιας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας θα πρέπει:

- να παρουσιάζει επιστημονική πρωτοτυπία (π.χ. να είναι δυνατό να οδηγήσει είτε στην υποβολή επιστημονικής δημοσίευσης σε αναγνωρισμένο περιοδικό, είτε σε επιστημονική ανακοίνωση σε διεθνές ή εθνικό Συνέδριο που εκδίδει πρακτικά)
- να είναι κατανοητή και να οδηγεί σε ενδιαφέροντα αποτελέσματα και στη συγγραφή της εργασίας στον συντομότερο δυνατό χρόνο
- να στηρίζεται σε δεδομένα η αξιοπιστία των οποίων είναι δυνατόν να ελεγχθεί εύκολα
- να δημιουργεί τις προϋποθέσεις μελλοντικής έρευνας πάνω στην συγκεκριμένη περιοχή
- να εμπλουτίζει το γνωσιολογικό υπόβαθρο του συγγραφέα με κατάλληλο τρόπο, ώστε να διευκολύνεται στις επαγγελματικές επιδιώξεις του.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Το αργότερο με το πέρας του γ' εξαμήνου σπουδών, οι σπουδαστές πρέπει να επισκεφθούν τα γραφεία των διδασκόντων και να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με ερευνητικά πεδία στα οποία θα μπορούσαν να εκπονήσουν τις διπλωματικές εργασίες τους. Τα θέματα των εργασιών θα πρέπει να ορίζονται με κριτήρια (i) τη συνάφεια με το αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, (ii) τη συμβολή στην ανάπτυξη νέων ερευνητικών περιοχών και (iii) την πρωτοτυπία στη μεθοδολογική προσέγγιση ή τον εμπλουτισμό του γνωστικού αντικειμένου. Επίσης, είναι δυνατόν και οι ίδιοι οι σπουδαστές, μετά από συνεννόηση με τον αντίστοιχο διδάσκοντα, να προτείνουν ένα θέμα προς μελέτη και έρευνα. Όταν προσδιορισθεί το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας, ο σπουδαστής συμπληρώνει σχετική αίτηση η οποία υπογράφεται και από τον εποπτεύοντα και κατατίθεται στη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Ο κύριος εποπτεύων της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να είναι μέλος ΔΕΠ ή ερευνητής επίσημα συνεργαζόμενου ερευνητικού κέντρου (Δημόκριτος, ΕΚΘΕ). Με απόφασή της, η Σ.Ε. μπορεί να ορίσει ως κύριο εποπτεύοντα μέλος άλλου ερευνητικού κέντρου. Κάθε κύριος εποπτεύων μπορεί να αναλάβει μόνος μέχρι 3 εργασίες ή μέχρι 5 εργασίες αν τουλάχιστον 3 από αυτές συνεποπτεύονται από άλλον επιστήμονα, ο οποίος ορίζεται ως συνεργάτης από τον κύριο εποπτεύοντα. Υπέρβαση των παραπάνω αριθμών είναι δυνατή σε εξαιρετικές περιπτώσεις με αιτιολογημένη εισήγηση μέλους ΔΕΠ και σχετική απόφαση της Σ.Ε. Η ανάθεση των εργασιών στους μεταπτυχιακούς σπουδαστές θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις 15 Μαρτίου του ίδιου έτους.

Η τελική κατάθεση της διπλωματικής δεν είναι δυνατόν να γίνει μετά την παρέλευση 36 μηνών από την εγγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο ΜΠΣ. Με την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, χορηγείται χωρίς άλλη διαδικασία πιστοποιητικό παρακολούθησης (ΠΠ) του ΜΠΣ με συνημμένη αναλυτική βαθμολογία και σαφή αναφορά στα μαθήματα ή στη διπλωματική εργασία που δεν έχουν περατωθεί επιτυχώς. Συγχρόνως, διαγράφεται ο μεταπτυχιακός φοιτητής.

Οποτεδήποτε μετά τη χορήγηση του ΠΠ, ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί να ζητήσει να περατώσει τις υποχρεώσεις του, ώστε να αποκτήσει το Δίπλωμα Ειδίκευσης, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Κατάθεση αίτησης επανεγγραφής προς τη Σ.Ε. στην οποία να αναφέρονται οι ισχυροί λόγοι που επικαλείται ο αιτών προκειμένου να αιτιολογήσει τη μη επιτυχή περάτωση των υποχρεώσεων του.
- Επίσημο έγγραφο που να τεκμηριώνει την άποψη του μεταπτυχιακού φοιτητή.
- Έγγραφο των διδασκόντων από τα οποία να προκύπτει η δυνατότητα παρακολούθησης των αντίστοιχων οφειλόμενων μαθημάτων ή απλώς το εφικτό της εξέτασης / αξιολόγησης του μεταπτυχιακού φοιτητή στα μαθήματα αυτά, αν δεν οφείλει να τα παρακολουθήσει.
- Έγγραφο του μέλους ΔΕΠ που θα καθοδηγήσει την διπλωματική εργασία του μεταπτυχιακού φοιτητή με δήλωση του τίτλου ή της θεματικής περιοχής και προθεσμία περάτωσης, η οποία δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τους 12 μήνες από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης.
- Προτείνεται όπως η πρώτη καταληκτική ημερομηνία είναι η 20.10.02.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η εκπόνηση εργασιών υψηλής ποιότητας, πρέπει να υπάρχει συνεχής συνεργασία του σπουδαστή με τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος παρακολουθεί την πορεία εκπόνησης της εργασίας, καθοδηγεί τον σπουδαστή και πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση της εργασίας.

Σε όλες τις φάσεις της εκπόνησης της εργασίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται μεθοδολογίες ή/και εργαλεία έρευνας αποδεκτές από την επιστημονική κοινότητα. Το τελικό προϊόν της έρευνας θα πρέπει να είναι τέτοιου επιστημονικού επιπέδου ώστε να είναι δυνατό είτε να δημοσιευθεί σε επιστημονικό περιοδικό είτε να ανακοινωθεί σε διεθνές ή εθνικό συνέδριο που εκδίδει πρακτικά.

Εάν οι σπουδαστές ακολουθήσουν τις παρακάτω συμβουλές, θα πρέπει να είναι σίγουροι ότι καλύπτουν τις απαιτήσεις της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας:

- σαφώς προσδιορισμένη συμβολή στην επιστήμη είτε διαμέσου της διεξαγωγής μιας πρωτότυπης έρευνας είτε διαμέσου του ελέγχου ιδεών και θεωριών. Αυτό, συνήθως, αποτελεί το σημαντικότερο κριτήριο αξιολόγησης μιας μεταπτυχιακής εργασίας
- επαρκής ερευνητική μεθοδολογία και χρήση κατάλληλων τεχνικών συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων
- άρτια γνώση του αντικειμένου, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας κριτικής θεώρησης ήδη δημοσιευμένων ερευνητικών εργασιών
- ένταξη της συγκεκριμένης μελέτης στο ευρύτερο γνωσιολογικό πεδίο.

Με το πέρας της συγγραφής της εργασίας, ο επιβλέπων καθηγητής και ο Διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος πρέπει να υπογράψουν μια φόρμα στην οποία να βεβαιώνουν ότι:

- η εργασία συντάχθηκε σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες και διαδικασίες
- ο υποψήφιος ανέπτυξε πρωτοβουλία ικανοποιητικού επιπέδου κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας του
- η εργασία παρουσιάζεται με σωστό τρόπο και εκ πρώτης όψεως αξίζει περαιτέρω αξιολόγηση
- έχει ενημερωθεί ο υποψήφιος για τυχόν ατέλειες και για την αναγκαιότητα διορθωτικών ενεργειών
- ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει με επιτυχία το πρόγραμμα μαθημάτων και εξετάσεων.

Οι εργασίες θα πρέπει να ετοιμαστούν βάσει των παρακάτω προδιαγραφών (αποκλίσεις επιτρέπονται μόνο μετά από συνεννόηση με τον επιβλέποντα):

- ❑ το κείμενο θα πρέπει να είναι γραμμένο στην ελληνική γλώσσα και δακτυλογραφημένο σε διπλό διάστημα
- ❑ θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί λευκό χαρτί διαστάσεων Α4 και καλής ποιότητας, με εξαίρεση την αποτύπωση φωτογραφικού υλικού για το οποίο δεν τίθεται περιορισμός
- ❑ τα περιθώρια σε κάθε σελίδα δεν θα πρέπει να είναι μικρότερα των 40mm στην δεμένη πλευρά, 20mm στην άδετη πλευρά, 30mm στην κορυφή της σελίδας και 20mm στην βάση της σελίδας
- ❑ η σελίδα με τον τίτλο θα πρέπει να γίνει βάσει του παρακάτω υποδείγματος:

(ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

Η εργασία υποβάλλεται για την μερική κάλυψη των απαιτήσεων με στόχο την απόκτηση του διπλώματος

(ΟΝΟΜΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ)

από

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

(ΟΝΟΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ)

(ΟΝΟΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ, ΧΡΟΝΟΣ)

Μια ενδεικτική δομή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι τα εξής:

Τίτλος

- ❑ Περίληψη (με λέξεις κλειδιά)
- ❑ Πίνακας περιεχομένων
- ❑ Κατάλογος Πινάκων
- ❑ Κατάλογος Σχημάτων

- Συντμήσεις
- Βεβαίωση συγγραφικών δικαιωμάτων
- Ευχαριστίες

1. Εισαγωγή

- Υπόβαθρο έρευνας
- Πρόβλημα και υποθέσεις έρευνας
- Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της έρευνας
- Μεθοδολογία
- Περίγραμμα της μελέτης
- Ορισμοί
- Οριοθέτηση σκοπού της μελέτης και υποθέσεις κλειδιά

2. Μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας

- Εισαγωγή
- Βασικά σημεία και μοντέλα ταξινόμησης
- Επιμέρους σημεία, γενικά αναλυτικά μοντέλα και ερωτήσεις ή υποθέσεις της έρευνας

3. Μεθοδολογία

- Εισαγωγή
- Αναφορά των ειδικών μεθόδων που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί από άλλους μελετητές
- Προτεινόμενη μεθοδολογία και τεκμηρίωσή της
- Θέματα ηθικής

4. Ανάλυση / επεξεργασία δεδομένων και ερμηνεία των αποτελεσμάτων

- Εισαγωγή
- Υποκείμενα έρευνας
- Ανάλυση / επεξεργασία δεδομένων
- Αποτελέσματα και ερμηνεία αυτών

5. Συζήτηση

- Σύγκριση με τα ευρήματα άλλων ερευνητών
- Συμπεράσματα για κάθε ερώτηση ή υπόθεση της έρευνας

6. Γενικά συμπεράσματα και προτάσεις

- Συμπεράσματα σχετικά με το πρόβλημα που πραγματεύεται η έρευνα
- Προτάσεις για εφαρμογή ή/και περαιτέρω μελέτη
- Περιορισμοί της έρευνας

Βιβλιογραφία

Παραρτήματα

Οι υποψήφιοι θα πρέπει να υποβάλουν στους εξωτερικούς εξεταστές τρία δεμένα αντίτυπα της εργασίας τους. Όλα τα αντίτυπα πρέπει να περιλαμβάνουν μια περίληψη περίπου 200 λέξεων και να συνοδεύονται από βεβαίωση υπογεγραμμένη από τον υποψήφιο στην οποία να δηλώνεται η μη υποβολή της εργασίας σε άλλο Πανεπιστήμιο.

Οι υποψήφιοι θα πρέπει να συνυποβάλλουν μαζί με την εργασία τους και τα παρακάτω έγγραφα:

- φόρμα υποβολής της εργασίας, υπογεγραμμένη από τον υποψήφιο, τον επιβλέποντα και τον Διευθυντή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
- φόρμα αποδοχής της διάχυσης της γνώσης μέσω του αντιτύπου που κατατίθεται στη βιβλιοθήκη

Πνευματικά δικαιώματα

Τα πνευματικά δικαιώματα χρησιμοποίησης του μη πρωτότυπου υλικού διπλωματικής εργασίας ανήκουν στο μεταπτυχιακό φοιτητή και το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ εις ολόκληρον, δηλ. εκάτερος μπορεί να κάνει χρήση αυτών χωρίς τη συναίνεση του άλλου. Τα πνευματικά δικαιώματα χρησιμοποίησης του πρωτότυπου μέρους διπλωματικής εργασίας ανήκουν στον μεταπτυχιακό φοιτητή και τον επιβλέποντα από κοινού, δηλ. δε μπορεί ο ένας από τους δύο να κάνει χρήση αυτού χωρίς τη συναίνεση του άλλου. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η δημοσίευση του πρωτότυπου μέρους της διπλωματικής εργασίας σε επιστημονικό περιοδικό ή πρακτικά συνεδρίου από τον ένα εκ των δύο, με την προϋπόθεση ότι αναφέρονται τα ονόματα και των δύο (ή των τριών σε περίπτωση συνεπιβλέποντα) ως συν-συγγραφέων. Στην περίπτωση αυτή, προηγείται γραπτή ενημέρωση του μη συμμετέχοντα στη συγγραφή του επιστημονικού άρθρου. Δεν επιτρέπεται η κατά οποιοδήποτε τρόπο δημοσιοποίηση υλικού, το οποίο έχει δηλωθεί εγγράφως ως απόρρητο. Η δήλωση υπογράφεται από το μεταπτυχιακό φοιτητή και τον επιβλέποντα και κατατίθεται στη γραμματεία του ΜΠΣ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ο επιβλέπων καθηγητής προτείνει τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, τον τόπο και την ημερομηνία εξέτασης. Με πράξη του Διευθυντή του ΜΠΣ ορίζεται η εξεταστική επιτροπή και η Γραμματεία κοινοποιεί την πράξη αυτή στους ενδιαφερόμενους. Ο σπουδαστής παρουσιάζει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής τα κύρια σημεία της εργασίας του και τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από αυτή. Ένα από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι ερευνητής επίσημα συνεργαζόμενου ερευνητικού κέντρου (Δημόκριτος, ΕΚΘΕ) ή/και ειδικός επιστήμονας αναγνωρισμένου κύρους. Η παρουσίαση διπλωματικών εργασιών που παρουσιάζουν ευρύτερο ενδιαφέρον είναι δυνατόν να γίνει ενώπιον κοινού, μετά από πρόταση του επιβλέποντα. Αμέσως μετά την παρουσίαση, συνεδριάζει η εξεταστική επιτροπή η οποία μετά από σχετική συζήτηση / αξιολόγηση αποφαινεται ότι:

- ο υποψήφιος αποκτά άμεσα τον τίτλο χωρίς περαιτέρω εξέταση, ή
- ο υποψήφιος θα αποκτήσει τον τίτλο μετά την ολοκλήρωση βελτιώσεων σε περιορισμένη έκταση, ή
- ο υποψήφιος θα αποκτήσει τον τίτλο μετά την διενέργεια ουσιαστικών βελτιώσεων στην εργασία και αφού υπάρξει έγκριση από τον Διευθυντή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, ή
- ο υποψήφιος θα αποκτήσει τον τίτλο μετά την διενέργεια ουσιαστικών βελτιώσεων στην εργασία και αφού υπάρξει έγκριση από τον Διευθυντή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος με σύμφωνη γνώμη των εξεταστών, ή
- ο υποψήφιος θα πρέπει, μετά την πάροδο επαρκούς περιόδου μελέτης και έρευνας, να υποβάλει ξανά την εργασία, ή
- ο υποψήφιος θα πρέπει να υποβληθεί σε προφορική εξέταση (σε εξαιρετικές περιπτώσεις) για να διαπιστωθεί η επάρκεια της εργασίας του, ή
- δεν πρέπει να δοθεί τίτλος στον υποψήφιο.

Μετά την αξιολόγηση της εργασίας, ο σπουδαστής θα πρέπει να προβεί σε τυχόν τελευταίες διορθώσεις και στη συνέχεια να παραδώσει δύο επίσημα δεμένα αντίτυπα της εργασίας. Ένα από τα αντίτυπα θα δοθεί στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου και το άλλο θα παραμείνει στη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Ο σπουδαστής δεν μπορεί να αποκτήσει το δίπλωμα πριν την ενσωμάτωση στην εργασία του τυχόν διορθώσεων ή/και συμπληρωματικού υλικού σύμφωνα με τις υποδείξεις της εξεταστικής επιτροπής.

Τα δύο επίσημα δεμένα αντίτυπα της εργασίας θα πρέπει να έχουν την παρακάτω μορφή:

- η εργασία πρέπει να δεθεί στα περιθώρια και να καλύπτεται με άκαμπτο υλικό
- η σχεδίαση γραμμάτων επιγραφής στη ράχη του βιβλίου πρέπει να έχει ύψος 10mm και να απέχει 15mm από τη βάση. Η επιγραφή θα πρέπει να αναφέρει τον τίτλο του διπλώματος, το έτος υποβολής της εργασίας και το όνομα του συγγραφέα
- δεν επιτρέπεται άλλου είδους επιγραφή ή διακόσμηση στη ράχη του βιβλίου ή σε οποιοδήποτε σημείο του δεσίματος
- στην περίπτωση που το δέσιμο της εργασίας περιλαμβάνει φωτογραφίες ή γραφικά, αυτά θα πρέπει να τοποθετούνται στη ράχη του βιβλίου με στόχο τον περιορισμό του όγκου
- η εργασία θα πρέπει να εμφανίζεται με ευανάγνωστη και σταθερή μορφή χρησιμοποιώντας σύγχρονες και αποδεκτές μεθόδους εκτύπωσης.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ

Τα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών απονέμονται δύο φορές τον χρόνο και συγκεκριμένα τον Απρίλιο και το Δεκέμβριο. Η απονομή των διπλωμάτων είναι δυνατόν να γίνεται στα πλαίσια μιας ειδικής τελετής. Το Δίπλωμα δεν απονέμεται στον σπουδαστή εάν δεν έχουν παραδοθεί επίσημα στη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος δύο δεμένα αντίτυπα της εργασίας.